

Stručna edukacija iz područja suzbijanja zlouporabe droga
Valbandon, 18. travnja 2013.

*Prekršaji prema Zakonu o suzbijanju zlouporabe droga
i moguće povrede načela „ne bis in idem“ nakon
dekriminalizacije posjedovanja droge za osobne
potrebe*

Gordana Korotaj
sutkinja VPSRH

Sadržaj izlaganja

- načelo *ne bis in idem*
- onemogućavanje povrede načela *ne bis in idem*
- odluke ESLJP
- odnos prekršaja iz ZSZD i kaznenih djela iz čl. 190. st. 2. i 6. KZ/11
- praksa VSRH
- umjesto zaključka

09.11.2012.

2

Načelo *ne bis in idem*

1

zajamčeno je:

- člankom 31. stavkom 2. Ustava Republike Hrvatske:

Nikome se ne može ponovno suditi niti ga se može kazniti u kaznenom postupku za kazneno djelo za koje je već pravomoćno oslobođen ili osuđen u skladu sa zakonom.

- člankom 4. Protokola br. 7. uz Europsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda:

Nikome se ne može ponovno suditi niti ga se može kazniti u kaznenom postupku iste države za kazneno djelo za koje je već pravomoćno oslobođen ili osuđen u skladu sa zakonom i kaznenim postupkom te države.

- člankom 50. Povelje o temeljnim pravima Europske unije:

Nitko ne smije biti odgovoran da mu se sudi ili da bude kažnjen ponovno u kaznenom postupku za kazneno djelo za koje je on ili ona već pravomoćno oslobođen ili osuđen u Uniji u skladu sa zakonom.

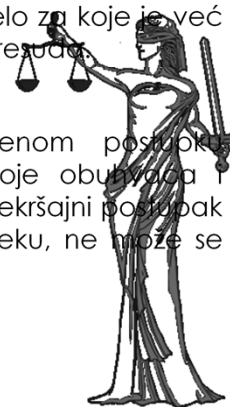
propisano je i:

- člankom 12. stavkom 1. Zakona o kaznenom postupku (iz 2008.):

Nitko ne može biti ponovno kazneno progonjen za djelo za koje je već bio suđen i za koje je donesena pravomoćna sudska presuda.

- člankom 10. Prekršajnog zakona:

Protiv počinitelja prekršaja koji je već u kaznenom postupku pravomoćno proglašen krivim za kazneno djelo koje obilježja počinjenog prekršaja ne može se pokrenuti prekršajni postupak za taj prekršaj, a ako je postupak pokrenut ili je u tijeku, ne može se nastaviti i dovršiti.

Obveza isključenja mogućnosti povrede načela *ne bis in idem*

1

- prema Europskoj konvenciji za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda
 - RH je dužna poduzeti mjere za izbjegavanje daljnjih povreda konvencijskog načela *ne bis in idem* istodobnim vođenjem prekršajnog i kaznenog postupka

09.11.2012.

5

Obveza isključenja mogućnosti povrede načela *ne bis in idem*

2

- Privremene upute DORH-a koje uređuju postupanje državnih odvjetnika, policijskih službenika, službenika Porezne uprave, ovlaštenih carinskih službenika, službenika Financijske policije i službenika Državnog inspektorata
- promjene na normativnoj razini
 - Izmjene
 - KZ-a (čl. 63. KZ/97 > čl. 19. KZ/11; posebni dio KZ/11)
 - PZ-a (novi čl. 10. PZ)
 - Odluka Vlade RH od 12. srpnja 2012.

09.11.2012.

6

Odluke ESLJP

1

- Odluka ESLJP br. 14939/03 od 10. veljače 2009. u predmetu *Sergey Zolouthin protiv Rusije*
 - *locus classicus* glede tumačenja načela *ne bis in idem*
- Odluka ESLJP br. 55759/07 od 25. lipnja 2009. u predmetu *Maresti protiv Hrvatske*
- Odluka ESLJP br. 53785/09 od 18. listopada 2011. u predmetu *Tomasović protiv Hrvatske*

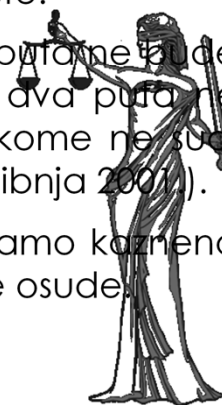

09.11.2012.

7

zauzeto stajalište ESLJP o tumačenju čl. 4. Protokola br. 7.:

- mora se shvatiti na način da zabranjuje kazneni progon ili suđenje za drugo „djelo“ u mjeri u kojoj ono proizlazi iz istovjetnih činjenica ili činjenica koje su u biti iste.
- nije ograničeno samo na pravo da se dva puta ne bude kažnjen nego se proteže i na pravo da se dva puta ne bude kazнено gonjen i da se dva puta nekome ne suđi (*Franz Fisher protiv Austrije*, br. 37950/97, 29. svibnja 2001.).
- primjenjuje se čak i kad je pojedinac bio samo kazнено gonjen u postupku koji nije doveo do njegove osude.

Odluke ESLJP

3

ocjena suda radi li se o povredi načela *ne bis in idem*:

- prvo pitanje – tiče li se taj postupak „kaznene“ stvari u smislu čl. 4. Protokola br. 7
 - pravna karakterizacija postupka prema nacionalnom pravu - ne može biti jedino mjerilo
 - tri mjerila uobičajeno poznata kao „kriterij Engel“ (vidi predmet *Engel and Others v. the Netherlands* 8. lipnja 1976., Series A br. 22):
 - pravno razvrstavanje djela na temelju nacionalnog prava
 - narav djela
 - stupanj težine kazne koja bi mogla biti izrečena dotičnoj osobi

09.11.2012.

9

ocjena suda radi li se o povredi načela *ne bis in idem*:

- ...
- drugo pitanje – jesu li djela za koja je vršen kazneni progon bila ista (*idem*)
- treće pitanje – je li došlo do dupliciranja postupka

Odnos prekršaja iz ZSZD i kaznenog djela iz čl. 190. st. 2. KZ/11

čl. 3. st. 1. ZSZD

- „Zabranjuje se uzgoj biljaka iz kojih se mogu dobiti droge te izrada, posjedovanje i promet droga, biljki i dijelova biljki iz kojih se može dobiti droga te stvari koje se mogu uporabiti za izradu droge, osim pod uvjetima“

čl. 54. st. 3. u vezi sa st. 1. toč. 1. ZSZD – kaznit će se fizička osoba

- „1. ako posjeduje drogu, biljku ili dio biljke iz koje se može dobiti droga ili tvar koja se može uporabiti za izradu droge (članak 3. stavak 1.)“

čl. 190. st. 2. KZ/11 (čl. 173. st. 2. KZ/97)

- „tko ... posjeduje stvari iz stavka 1. ovoga članka koje su namijenjene neovlaštenoj prodaji ili stavljanju na drugi način u promet ...“

Odnos prekršaja iz ZSZD i kaznenog djela iz čl. 190. st. 6. KZ/11

čl. 3. st. 1. ZSZD

- „Zabranjuje se uzgoj biljaka iz kojih se mogu dobiti droge te izrada, posjedovanje i promet droga, biljki i dijelova biljki iz kojih se može dobiti droga te stvari koje se mogu uporabiti za izradu droge, osim pod uvjetima“

čl. 54. st. 3. u vezi sa st. 1. toč. 1. ZSZD – kaznit će se fizička osoba

- „1. ako posjeduje drogu, biljku ili dio biljke iz koje se može dobiti droga ili tvar koja se može uporabiti za izradu droge (članak 3. stavak 1.)“

čl. 190. st. 6. KZ/11 (čl. 173. st. 4. KZ/97)

- „Tko ... posjeduje opremu, materijal ili stvari koje se mogu uporabiti za izradu stvari iz stavka 1. ovoga članka, za koje zna da su namijenjeni njihovoj neovlaštenoj proizvodnji ...“

- nije povrijeđeno načelo *ne bis in idem*
 - I Kž-355/10, I Kž-871/10, I Kž-957/10
 - usporedba činjeničnih opisa: potpuno ista količina droge i nema drugih radnji izvršenja osim posjedovanja
 - ne postoji identitet djela jer prekršaj obuhvaća samo posjedovanje droge dok opis kaznenog djela sadrži i namjeru okrivljenika da prodaje drogu koju je imao u posjedu (kriminalna količina koja nije pokrivena presudom prekršajnog suda)
- povrijeđeno je načelo *ne bis in idem*
 - I Kž-752/10, I Kž-693/11

- nije povrijeđeno načelo ne bis in idem
 - I KŽ-659/10, I KŽ-21/11, I KŽ-234/11
 - usporedba činjeničnih opisa: određene razlikosti u količini droge odnosno postupanju počinitelja
 - radnje izvršenja djela predstavljaju veću količinu nepravda

Umjesto zaključka

- prividni (nepravi) stjecaj?
- poziv na raspravu

09.11.2012.

15

Zahvaljujem
na pozornosti

Gordana.Korotaj@vpsrh.pravosudje.hr